

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ІНСТРУКЦІЯ № 16
З ОХОРОНИ ПРАЦІ
ПІД ЧАС РОБОТИ З ЕЛЕКТРОІНСТРУМЕНТОМ

м. Харків

2023 р.

Міністерство освіти і науки України

Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора

ВСП «ХТЕФК ДТЕУ»

“08” лютого № 19-к

Інструкція № 16
з охорони праці
під час роботи з електроінструментом.

1. Загальні положення.

Працівник зобов'язаний піклуватись про особисту безпеку і здоров'я під час виконання робіт на підприємстві або на годину перебування на території підприємства (ст.14, розділ перший, Закону України «Про Охорону праці»)

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» (стаття № 14, 44) особи, які не виконують вимоги інструкції з охорони праці, залежно від характеру порушень притягуються до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та карної відповідальності.

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства та для всіх співробітників коледжу, що працюють із ручним електроінструментом.

1.2. При експлуатації ручного електрифікованого інструменту (далі - електроінструмент) слід також керуватись інструкціями підприємств виготовлювачів.

1.3. Електроінструмент за умовами безпеки поділяється на такі класи:

I - електроінструмент, у якого всі деталі, що перебувають під напругою, ізольовані і штепсельна вилка має заземлювальний контакт.

II - електроінструмент, у якого всі деталі, що перебувають під напругою, мають подвійну або посилену ізоляцію. Цей електроінструмент не має пристроїв для заземлення.

Номінальна напруга для електроінструменту класів **I** і **II** має бути не більше 220 В для електроінструменту постійного струмові; 380 В - для електроінструменту змінного струмові.

III - електроінструмент на номінальну напругу не вище 42 В, у якого ні внутрішні, ні зовнішні кола не перебувають під іншою напругою. Електроінструмент класу **III** призначений для живлення від безпечної наднизької напруги.

1.4. Електроінструмент, який живиться від електромережі, слід обладнувати незнімним гнучким кабелем (шнуром) зі штепсельною вилкою. Незнімний гнучкий кабель електроінструменту класу **I** винний мати жилу, яка з'єднає заземлювальний затискач електроінструменту із заземлювальним контактом штепсельної вилки.

1.5. Кабель, у місці введення до електроінструменту класу **I**, слід захищати від стирань і перегинів еластичною трубкою з ізоляційного матеріалу.

Трубку слід закріплювати в корпусних деталях електроінструменту, вона

винна виступати з них на довжину не менше п'яти діаметрів кабелеві. **Закріплення трубки на кабелі поза інструментом забороняється.**

1.6. До роботи з електроінструментом допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли перевірку знань щодо виконання робіт із застосуванням електроінструменту та інструктаж по охороні праці на робочому місці.

1.7. Результати інструктажу заносяться в "Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці", у журналі після проходження інструктажу повинні бути підписи інструктуючого й інструктованого.

1.8. Електроінструмент підлягає періодичній перевірці не рідше 1 разу на 6 місяців.

1.9. До періодичної перевірки входять:

- Зовнішній огляд.

- Перевірка роботи на холостому ході не менше 5 хв.

- Вимірювання опору ізоляції мегомметром на напругу 500 В протягом 1 хв. за умови ввімкненого вимикача, у цьому разі опір ізоляції має бути не менше 1 МОм.

1.10. Після капітального ремонту електроінструменту чи ремонту його електричної частини він підлягає випробуванню.

1.11. Результати перевірок і випробувань електроінструменту слід заносити в "Журнал обліку, перевірки та випробування електроінструменту, трансформаторів, перетворювачів частоти та переносних світильників". Журнал винний вести призначена розпорядженням по підприємству особа, відповідальна за збереження та справність електроінструменту.

1.12. На корпусах електроінструменту слід зазначити інвентарні номери, а також дати наступних перевірок.

1.13. Зберігати електроінструмент та допоміжне обладнання до нього слід у сухому приміщенні, обладнаному стелажми, полицями

1.14. Під час кожного чергового видавання електроінструменту, він має бути перевірений на працездатність у присутності працівника.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

Перевірити справність електроінструменту:

- Відповідність напруги і частоти струмові електричної мережі до робочої напруги і частоти струмові електроінструменту.

- Надійність закріплення робочого виконувального інструменту (свердел, абразивних кругів, дискових пив, ключів, насадок та ін.).

3. Вимоги безпеки під час роботи.

3.1. Дозволяється працювати тільки тим електроінструментом, по безпечній експлуатації якого робітник проінструктований.

3.2. Під час роботи електроінструментом застосування засобів індивідуального захисту (діелектричних рукавичок, калош, килимів та ін.) обов'язкове, якщо електроінструмент має одержувати живлення від розподільчого трансформатора безпеки.

3.3. Перед видачою засобів індивідуального захисту необхідно перевірити, чи не минув термін їх випробування.

3.4. Термін випробування заходів індивідуального захисту: діелектричні рукавички - 1 раз у 6 місяців; діелектричні калоші - 1 раз у 12 місяців; діелектричні боти 1 раз у 36 місяців; діелектричні килимки - оглядаються 1 раз у 6 місяців.

3.5. Під час роботи електродриллю, предмети, що підлягають свердлінню, необхідно надійно закріплювати.

3.6. Робітникамі забороняється:

- Натягати, перекручувати та перегинати кабель, ставити на нього вантаж, а також допускати перетинання кабелеві живлення електроінструменту.

- Вставляти робочу частину електроінструменту в патрон і виймати її із патрону, а також регулювати інструмент без відключення його від електромережі штепсельною вилкою та повної зупинки обертових частин.

- Розбирати і ремонтувати інструмент, кабель, штепсельні з'єднання та інші частини самочинно, якщо ці роботи не входять до службових обов'язків.

- Вилучати стружку або тирсові під час роботи електроінструмента.

- Обробляти електроінструментом обмерзлі та мокрі деталі.

- Працювати електроінструментами на відкритих майданчиках під час снігопаду, дощу.

- Залишати без нагляду електроінструмент, а також передавати його особам, що не мають права з їм працювати.

- Торкатись до різального інструменту, що обертається.

- Продовжувати роботу електроінструментом у разі несправності, або якщо особа, що працює з їм, раптом відчує електрострум.

- Працювати електроінструментом, у якого закінчився термін періодичної перевірки, а також у разі виникнення хоча б однієї із таких несправностей:

- Якщо є пошкодження штепсельного з'єднання, кабелю.

- Якщо пошкоджена кришка вимикача.

- Якщо ненадійна робота вимикача.

- Якщо є дим або специфічний запах, характерний для ізоляції, що горить.

- При підвищеному шумові, стукоту, вібрації.

- Зіпсування або поява тріщини у корпусній деталі, рукоятці.

- Є пошкодження робочої частини інструменту.

- Приєднувати електроінструмент до мережі шляхом навішування зачищених кінців проводів або їх скручування.

3.7. У разі раптової зупинки електроінструменту (зникнення напруги, заклинювання рухомих частин тощо), він має бути вимкнений вимикачем.

4. Вимоги безпеки після роботи.

4.1. Відключити електроінструмент від мережі шляхом рознімання штепсельного з'єднання, **не тягнути за шнур**.

4.2. Прибрати робоче місце і ретельно очистити електроінструмент від бруду і стружки.

4.3. Здати електроінструмент і засоби індивідуального захисту на склад.

4.4. Доповісти керівникові робіт про всі недоліки, які малі місце під час роботи з електроінструментом.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

5.1. При роботі з електроінструментом може виникнути ситуація, що може призвести до аварії або нещасного випадку: ураження електрострумом, пожежа, падіння та інше.

5.2. При виникненні такої ситуації треба негайно припинити роботи, відключити електроінструмент від мережі шляхом роз'єднання штепсельного з'єднання. **Не тягнути за шнур.**

5.3. Огородити небезпечну зону, не допускати до неї сторонніх осіб.

5.4. Повідомити керівника робіт і інженера з охорони праці.

5.5. Якщо є потерпілі - надавати їм першу медичну допомогу; при необхідності викликати "швидку допомогу".

5.6. При виявленні пожежі:

- негайно викликати пожежну частину за телефоном 101; - повідомити директора або заступника директора з адміністративно- господарської роботи;

- вжити заходів згідно з планом евакуації на випадок пожежі та вивести людей у безпечне місце;

- організувати роботу щодо збереження державного майна та цінних паперів;

- для гасіння пожежі в електроустановках працівник повинен застосовувати вуглекислотні вогнегасники, сухий пісок, азбестову або грубошерсту тканину.

5.7. При появі сторонньої особи, яка застосовує протиправні дії щодо його безпеки або оточуючих, викликати поліцію за телефоном 102.

5.8. У випадку травмування себе, або інших працівників викликати швидку допомогу 103 або за необхідності надати першу долікарську допомогу, повідомити заступника директора з навчальної роботи.

5.9. Надання першої медичної допомоги треба починати з оцінки загального стану потерпілого і на підставі цього скласти думку про характер пошкодження. У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно приступити до проведення штучного дихання та зовнішнього масажу серця, негайно викликати за телефоном 103 швидку медичну допомогу.

5.10. Дії при ураженні електричним струмом:

- необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електрообладнання від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмопровідних частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал;

- при відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу (103).

5.11. Дії при пораненні:

- для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет і накласти стерильний перев'язувальний матеріал;

- якщо індивідуального пакета не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту тканину (носову хустинку тощо). На те місце тканини, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель розчину йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти тканину на рану. Особливо важливо застосовувати розчин йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.12. Дії при переломах, вивихах, ударах, розтягненні:

- при переломах і вивихах необхідно пошкоджену кінцівку закріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом.

Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба;

- при передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет;

- при підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався;

- при переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.13. Дії при теплових опіках:

- при опіках вогнем, парою, гарячими предметами в жодному разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом;

- при опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом;

- при опіках другого ступеня (пухирі), при опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.14. Дії при кровотечі:

- для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язувальним матеріалом, складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хв; якщо кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи шматок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровеносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.15. Дії під час сигналу «Повітряна тривога»:

- негайне здійснити оповіщення працівників та відвідувачів приміщення про повітряну тривогу;

-повідомити про надзвичайну ситуацію відповідні служби (ДСНС, поліція, медична допомога), керівника коледжу;

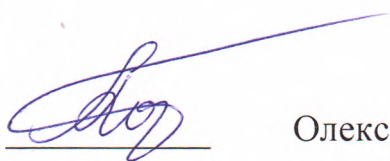
-організувати евакуацію працівників до укриття;

- організувати зустріч підрозділів рятувальних служб;

- надати медичну допомогу постраждалим.

При усіх випадках аварійної ситуації, а також якщо стався нещасний випадок з працівником, студентом, негайно повідомити керівника коледжу і інженера з охорони праці. Виконувати всі вказівки керівника робіт по ліквідації небезпеки.

Провідний інженер
з охорони праці

Олександр БОРИСЕНКО